

EUROPA NOSTRA DÍJAS AZ ERDÉLYI KASTÉLYKERTEK CÍMŰ KUTATÁS TRANSYLVANIAN CASTLE GARDENS PROJECT WINS EUROPA NOSTRA PRIZE

SZERKESZTŐSÉGI KÖZLEMÉNY /
EDITORIAL

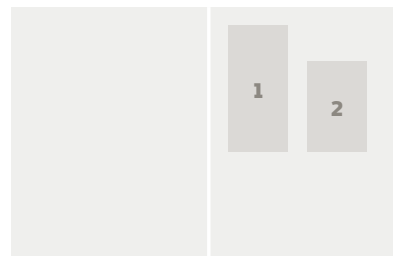
2014. március 20-án Hágában, illetve Brüsszelben hozta nyilvánosságra az Európai Bizottság és az Europa Nostra az Európai Unió Kulturális Öröksége díj és az Europa Nostra díj 2014. évi nyertesinek listáját. A 27 díjazott projektet összesen 30 országból érkezett 160 induló közül választották ki, négy területen végzett kiemelkedő munkájukért: örökségmegőrzés, kutatás, példamutató elkötelezettség, oktatás, képzés és a tudatosság növelése. A díjátadó ünnepséget május 5-én a bécsi Burgtheaterben tartják az osztrák köztársasági elnök, Heinz Fischer védnöksége alatt. A díjakat Andrula Vasziliu, az oktatásügyért, a kultúráért, a többnyelvűségért és az ifjúságpolitikáért felelős európai uniós biztos és Plácido Domingo, operaénekes és az Europa Nostra elnöke együtt adják át. A kiemelkedő örökségvédelmi munka elismerése mellett az uniós díj célja a magas szintű szakmai ismeretek terjesztése.

„Szívből gratulálok az ez évi nyertes csapatoknak, szenvedélyes elkötelezettségük mindannyiunk számára példa lehet. Európa kulturális öröksége az egyik legértékesebb kincsünk. Hidakat emel a múlt és a jelen közé, serkenti a növekedést, elősegíti a társadalmi befogadást és vonzza az idegenforgalmat. Ám ezek a zseniális emberi műalkotások, amelyek évszázadok

óta gyönyörködtetnek, igen érzékenyek. Fennmaradásukhoz hosszú távú műemlékvédelmi beruházásokra és karbantartásra van szükség. Nagy öröm számomra, hogy más nemzetközi kezdeményezések mellett mostantól az új Kreatív Európa program is hozzájárul a díjakhoz, és a kulturális örökségre jelentős, több forrásból származó uniós ráfordítás jut, még a regionális alapokból és a kutatási költségvetésből is.” – nyilatkozta Vasziliu biztos.

„Az idej eredmények is bizonyítják, hogy az örökségvédelem olyan cél, ami gazdaságilag nehéz időkben is mozgósítja a tehetséges és elkötelezett embereket, és elnyeri a nyilvánosság és a magánalapítványok támogatását. Az ilyen emberek hozzáértésének, odaadásának és nagylelkűségének köszönhetően számos történelmi emlék kapott új életet, és sokak mindennapjai szépültek és gazdagodtak. Remélem, hogy az Európai Bizottsággal való együttműködésünk tovább nő és erősödik, és egyre több helyre eljut az európai kiválóság az örökségvédelem területén.” – tette hozzá Plácido Domingo.

A 4D szerkesztősége nagy örömmel adja hírül, hogy a 2014. évi győztesek között a 2. kategóriában, a kutatási területen a lapalapító Tájépítészeti Kar vezető oktatójának, Fekete Albert docensnek a vezetésével

1. kép/pic.:

Tornynos tölgy a gernyeszegi (Gornesti) Teleki kastélykertben / Columnar oak in the Teleki Castle Garden in Gernyeszeg (Gornesti)

2. kép/pic.:

Famatuzsálem maradványa a bályoki (Balc, BH) Károlyi kastélykertben / Remains of old tree in the Károlyi castle garden (Bályok/Balc)

The winners of the 2014 European Union Prize for Cultural Heritage / Europa Nostra Awards were unveiled on 20 March 2014 in Brussels/Hague by the European Commission and Europa Nostra. The 27 laureates, selected from 160 nominated projects across 30 countries, were honoured for achievements in four areas: conservation; research; dedicated service; education, training and awareness-raising. The award ceremony will take place on 5 May at the Burgtheater in Vienna, under the patronage of the President of Austria, Heinz Fischer. Androulla Vassiliou, European Commissioner for Education, Culture, Multilingualism and Youth, and Plácido Domingo, the internationally-renowned opera singer and President of Europa Nostra, will jointly present the awards. As well as celebrating

excellence in cultural heritage work, the Prize aims to promote high-quality skills and standards in conservation.

"I would like to warmly congratulate this year's winners and their teams, whose passion and dedication is so inspiring. Europe's heritage is one of our most precious assets. It builds bridges between the past and present, promotes growth, fosters social inclusion and attracts tourism. But many of these works of art and human ingenuity, which have conveyed beauty through the centuries, are increasingly fragile. Their survival depends on long-term investment in preservation and maintenance. I am delighted that our new Creative Europe programme will continue to support the Prize, as well as many other transnational initiatives, and that cultural heritage will

készült *Erdélyi kastélykertek* c. kutatás Europa Nostra díjat kapott.

A bírálóbizottság értékelése így hangzik:

ERDÉLYI KASTÉLYKERTEK, BUDAPEST (HUNGARY)

Az erdélyi kastélykertek felmérése régi adóssága kerttörténet kutatásunknak. A határainkon kívül rekedt nemesi rezidenciákhoz tartozó kertek vizsgálata nélkül az anyaország kerttörténete hiányos, összefüggései csonkák, s egyes stíluskorszakok hazai megjelenése nem is értelmezhető e nélkül.

A Budapesti Corvinus Egyetem Tájépítészeti Karán született meg az erdélyi történeti kertarchívum létrehozásának gondolata, s a munkát az egyetem Kert- és Szabadtértervezési, illetve Kertművészeti Tanszéke az Állami Múemlékhelyreállítási és Restaurálási központtal közösen kezdte el, Fekete Albert vezetésével.

Több mint hatvan egyetemi hallgató és oktató közreműködésével 93 erdélyi kastélykert kerttörténeti kutatása, és helyszíni felmérése történt meg ezidáig, jelentős eredményekkel gazdagítva az európai kerttörténeti ismereteket. A kutatás értéke a fellelt történeti források összegyűjtésében és elemzésében, valamint a nagyszámú helyszín állapotának összefogott dokumentálásában rejlik.

A kutatás egy közel 400 éves időszak kert- és tájtörténeti áttekintése. Az ered-

mények rámutatnak arra, hogy az erdélyi kastélykert együttesek komplex művészeti-társadalmi-gazdasági rendszerként működő egységek. Kialakulásuk, fenntartásuk, valamint a hajdani működésüket segítő sokrétű mezőgazdasági tevékenységek révén igen komoly tájformáló tényezők; alkotóik és használóik szellemi öröksége alapján is a 18-19. századi erdélyi tájalakítás fontos eszközei és elemei, s a mai hagyományos erdélyi tájkép erőteljes formálói. Felmérésük, kataszterezésük felbecsülhetetlen örökségvédelmi értékkel bír, s jövőbeni helyreállításukat tekintve elengedhetetlen.

“E kutatás széleskörű megközelítését a zsűri igen nagyra tartotta. Jelentős ráfordítás történt a minőségi munka érdekében, de maga a téma az európai kerttörténet szemszögéből nézve is rendkívül fontos, mert azt a témakör eddigi hiányosságai miatt csak most tudjuk igazán megérteni. Az eredmény kettős: egyrészt a kastélykertek hanyatlását és kritikus helyzetét mutatja, ugyanakkor olyan utat is tanít, amely máshol is alkalmazható az elhanyagolt kertek megmentésében és felújításában.” ●

continue to benefit from substantial EU funding from different sources including the regional funds and research," stated Commissioner Vassiliou.

"This year's achievements demonstrate that, even in challenging economic circumstances, heritage projects can mobilise talented and passionate people and rally support from public and private sources. Thanks to their skills, commitment and generosity, numerous historic sites have been revitalised and the lives of so many individuals have been embellished and enriched. I hope that our partnership with the European Commission will continue to grow in strength and impact, spreading even wider European excellence in the heritage field," added Plácido Domingo.

The Editorial Board has much pleasure in informing that among the winners of 2014 EU prize, in Category 2 the research project on 'Transylvanian Castle Gardens' has been awarded. The research was directed by Albert Fekete, associated professor of Corvinus University, Faculty of Landscape Architecture, the founder of 4D. The summary of the evaluation by the specialist jurie says:

TRANSYLVANIAN CASTLE GARDENS, HUNGARY, BUDAPEST

This is a Hungarian study of 93 castle gardens in Transylvania. The research has been undertaken by a substantial number of students, teachers and professionals

working under Dr. Albert Fekete in the Faculty of Landscape Architecture at the Corvinus University in Budapest. The object was to explore and document the surviving parts of the gardens and estates of the chosen locations while evidence still exists, to complete a missing chapter in European garden history. All the available historic material was assembled, site surveys completed and a full record compiled. Where possible, help has been given in the restoration, or if necessary reconstruction, of the gardens concerned. The result is a comprehensive overview of 400 years of garden history in the region, increasing understanding of the aims of the Transylvanian aristocracy, relating them to wider historical trends in the area (including periods of Ottoman occupation) and human use of the wider landscape. Also it acts as an inventory of the current state of the gardens, enabling renewal and maintenance plans to be put in place.

"The Jury were most impressed with the comprehensive approach adopted in this research. Considerable resources have been committed to it, but the subject is one of great importance, and has revealed something of a gap in our understanding of European garden history. The outcome provides the means not only to tackle the problems of decline and dereliction in the castle gardens themselves, but also to learn ways in which other neglected gardens in other regions can be rescued and restored."

Congratulations. ●